

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA
BdI Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ardealul

Apare zilnic la orele 3 după amiază!

Note zilnice

Revizuirea funcționarilor nu-i o idee nouă. Ea s'a cerut demult. Dar cu totul altfel decât vedem că se aplică acum. Se credea că prin această revizuire se vor cerne funcționarii prin silita utilizabilității și a naționalismului.

Măsura Guvernului de a revizui pe baze de legalitatea numirilor și vechime e desăvârșită. Dar numai în principiu și... în vechiul regat.

În provinciile reintregitoare însă chestiunea se pune cu totul altfel. Și mai ales în Ardeal. Aici funcționarii cu vechime sunt în majoritate unguri.

Și de ce?
Noi bine știm că sub stăpânirea maghiară — ca și în Ungaria de azi — un român ajungea cu mare, foarte mare greutate într-o funcțiune publică. Ungurii își protejază elementele naționale mai bine decât noi. Așa încât în oficiile publice din Ardeal și după unire, tot funcționari unguri au rămas. Doar ici-colo dacă s'a mai numit câte un român.

Și nu știm cum fac, cum nu fac, dar ei au reușit să se mențină în posturi cu toate că sunt fășișii dușmani ai statului și că prin faptul că nu știu românește îngreuiază mersul lucrărilor. Nu mai vorbim de unii cari nici măcar cetățenia română n'o au, dar bugetul statului îl devorează sistematic.

În baza măsurii revizuitoare a guvernului, ar urma deci, ca toți ungurii să rămână în funcțiune, fiindcă au vechime. Iar românii cari au fost numiți mai târziu — nu din vina lor — sunt puși în disponibilitate.

Dupăcum am spus, acest lucru e just, dar numai pentru vechiul regat. În Ardeal însă, trebuie să se țină seamă de faptele istorice cari ne absolvă de la respectarea echității criteriilor de revizuire, căci aceasta e inferioară dreptului de păstrare a integrității statului, a bunului mers al treburilor și al protecției față de cetățenii conaționali.

Dacă atunci n'am procedat la o epurare, la o operă de general ecarisaj național, ar fi timpul s'o facem acum.

Dincolo, peste Carpați, unde e vorba numai de legalitate, să facă guvernul ce-i place. Aici însă se impun măsuri speciale. Și așa ne sunt prea bine cunoscute, de către dușmani, toți pașii, în toate domeniile. Ce s'ar întâmpla dacă și pe mai departe ungurii ar trona după mesele oficiilor publice, iar românii ar umbra zdrențoși și infometate? — Pe drept cuvânt vor putea cere atunci cei dela Budapesta Ardealul, arătând că el e condus și azi de unguri.

E un pericol național care trebuie evitat. Zadarnic ne svârcolim noi aici și ne ascundem roșeața obrazilor în fața nelimitatei libertăți ce se acordă obrazniciei maghiare, zadarnic luptăm pentru înlăcărarea românismului, pentru a putea rezista atacurilor ungurilor ca și când am fi noi în minoritate, zadarnic ne aruncăm unul altuia vorbe frumoase și mari, dacă la tot pasul ne isbim și va trebui să ne isbim și

mai mult după revizuirea funcționarească, de insolența unor oameni îngogomânați, cari ne disprețuesc tocmai pentru indolența și naiva noastră toleranță.

Pe scurt: cerem, pe baza dreptului de conservare a naționalității și a naționalismului, funcționari români în Ardealul românesc!
d. călin

De ziua Ta Vocevoade

După praznicul celor treisprezece ani, astăzi sărbătorim ziua gloriosului Tău nume. Crescut în tradiția marilor Tăi înaintași, Te vrem continuatorului realizărilor lor mărețe spre fericirea neamului care în Tine și-a pus nădejdele viitorului, pe zice trece tot mai turbure.

Educația regească și românească pe care Ți-o dă Augustul Tău Părinte, va fi bine utilizată în slujba Țării Românești, ai cărei fii și ale cărei năcazuri le cunoști încă de pe acum. Căci inovația pedagogică pe care o constituie școala la care sunt adunați prunci din toate colțurile țării și din toate categoriile sociale, este o Românie în miniatură. Pentru că identificându Te cu aspirațiunile copilărești ale micilor Tăi colegi de astăzi, Te vei identifica și mâine cu suferințele țării ce-Ți va fi dată spre înțeleaptă conducere.

Măria Ta!
Mi-aduc aminte un fapt divers care oglindește atât de bine dragostea pe care poporul Tău Ți-o poartă. Eșișe și, cu sburdalnică-Ți mașină mignond, la plimbare pe Calea Victoriei. Lumea care se dădea în lături respectuos, Te îndăluia cu toată dragostea sufletului românesc. Un moșneag încovoat de ani, cu părul albit de furtuna vieții, la trecerea Ta, plângea. Și 'n plânsul lui e plânsul neamului întreg. Plâns de bucurie și de nădejde.

Calvarul, pe care neamul nostru l-a răbdat până acum, s'a manifestat prin tăcutele și simbolicele lacrimi prelinse pe brăzdatul obraz al moșneagului aceluia.

Bucuria și nădejdea de mai bine, poporul românesc nu și-a manifestat-o niciodată decât prin lacrimi. Lacrimi cari trebuie înțelese. Și înțelegerea o vor găsi la Tine.

De aceea strigăm azi: Să ne trădești Măria Ta!

Suferințele de până acum ale neamului să-Ți fie veșnic exemplu, ca și realizările mărețe ale toatălului și gloriosului Tău bunic și entuziasmul constructiv și tineresc al augustului Tău Tată. Pe linia acestor două mari înaintași, ajute-Ți Dumnezeu, ca prin adâncă pricepere și multă înțelepciune cu care ești înzestrat, să aduci mâine poporului și țării Tale viața liniștită de care are atâta nevoie!
a. mic.

Problema minoritară

Acțiunea diplomatică și revizionistă a d-lui Goemboes este intens susținută de anumite cercuri maghiare din Ardeal. Faptul acesta îl știe toată lumea, toți oamenii sinceri și de onoare. Mobilul acestel complicități, deasemenea, este cunoscut și netăgăduit de mulți. Farsorii și mincișoșii dela noi și de aiurea, însă, își motivează mașinațiunile cu afirmațiunea că tratamentul aplicat minoritarilor dela noi ar fi dintre cele mai barbare și apăsătoare. În țara românească, adică, minoritățile sunt persecutate și mereu supuse unor presiuni necivilizate. Indrăzneala aceasta, a fost mereu debitată de vecinii noștri și șefii ungurilor din Ardeal, printre cari contele Bethlen.

Să recunoaștem că motivul acesta are darul să irite și să impresioneze anumite minți obtuze și unele cercuri suspecte din Europa.

În sprijinul nostru, vom reproduce câteva rânduri din articolul d-lui Eugen Goga „Problema minoritară” publicat în revista „Libertatea” din București.

„Privită sub acest aspect (ideia națională) problema minoritară se simplifică mult deoarece soluționarea ei nu mai poate fi decât una singură: supunerea absolută a frânturilor de popoare, față de statele naționale, singurele îndreptățite să trăiască, — sau, în cazul că aceste state

nu pot satisface marel postulat, în temeiul căruia au luat ființă, distrugerea lor, ca incapabile de-a servi porunca vremii”.

Printre statele naționale noui, adică neintregite, se găsec multe cari au luat ființă cu obligațiunea de a aplica minorităților un tratament egal cu al majorității etnice.

Porunca vremii e și aceea că acest tratament nu poate fi considerat o ficțiune, ci un imperativ categoric.

România satisface integral acest postulat al minorităților?

Dacă nu, denunțarea tratatelor în vigoare apare ca o poruncă imediată.

Minoritățile dela noi și în special conducătorii maghiari se pot plânge împotriva tratamentului de care sunt împărtașiți?

D. Gh. Bethlen afirmă că da, cum a spus-o într'un recent turneu iredentist. D-sa se plânge contra d-lui Gh. Tătărescu, care i-ar fi dat asigurări că va rezolva problema minoritară, dar că primul ministru l-a uitat.

Ce problemă? Ce satisfacere? Până când vor persista ungurii în postura aceasta revoltătoare de solicitanți când se știe că, în Ardeal și peste tot cuprinsul pământului românesc, minoritarii unguri trăesc cel puțin în aceleași condițiuni cu ale tuturor românilor. Se bucură de

aceleași libertăți și avantajii materiale, în școlile lor, plătite de stat, presă liberă, în care ne insultă pe nemeritate, toleranți pentru necunoașterea limbii oficiale, în afară de cazul acelora cari nici după 16 ani nu știu să spună „bună ziua” în românește. Numărul lor în școlile de stat este în creștere vădită, fără a se cere schimbări de credințe și nume, comerțul, industria și multe funcții oficiale sunt în mâinile lor. Își pot permite ori ce grosolonii la adresa noastră, fără să fie sancționate chiar și în cazul când reaua credință este mai mult decât perfect evidențiată.

E timpul atunci ca provocătorii de rea credință și mincișoșii fără de scrupule să fie trași la răspundere, nu de politica oficială, ci de cetățenii români liberi prin atitudine de unul câte unul și de masse cari au dreptul de a se apăra împotriva falsificatorilor realităților dela noi în scopul de a ușura misiunea revizionismului maghiar din Budapesta.

E timpul ca să ne ridicăm hotărâți în fața momentelor grave prin care trece pacea noastră și a lumii.

Revizionismul duce la război și datoria noastră în fața istoriei e ca să-l evităm, forțând pe cei răi și pătimași să fie rezonabili.
I. P.-Voinea

In țara lui Morgan...

— Sau de unde se vede, că, deși s'au introdus ultimele perfecționări ale civilizației moderne, spiritul orientalist, n'a fost înlăturat —

Arad, 8. — Ochiul căldorului strein, neobișnuit cu paradozele vieții noastre, văzând aspectul modern, de cele mai multe ori de cel mai rafinat gust, al unora din clădirile orașelor noastre, ar fi dispus să creadă că se află într-o țară, care — deși tânără și hultă în streinătate de propagandă dezânțată a ungurilor — a știut să asimileze și să pună în slujba ei toate binefacerile pe cari civilizația modernă le pune la dispoziția societăților omenești organizate în state. Dar, durere, aceasta numai în primul moment. Căci mai apoi așturi de clock-haus-urile zidite în cel mai curat stil american, va vedea bordeiul dărăpănat al săracului, iar pe stradă, alături de „tupul” imbrăcat după cel din urmă jurnal de modă englezesc, va întâlni aproape la toate colțurile, vocea plângătoare a cerșetorilor și a copților cari cer câte-un leu pentru a-și cumpara pâine, și cari, căn l și-au

făcut suma, se 'ndreaptă fie spre tutungerie, fie spre birt sau de cele mai dese ori, spre ghișeul cinematografelor, pentru a găsi ochii la pulpele desgolite până la punctul central al sez appeal-ului vrenei Clara Bow...

Paradoxe

Cea mai fidelă ogindă a gradului de civilizație a unui popor o formează două lucruri, distanțate enorm unele de altele: Telefonul și... closetele. În primul moment afirmația aceasta ar părea un paradox de prost gust. Însă, cercetată mai adânc nițel problema, paradoxul dispare, rămânând realitatea crudă. Al doilea element, — despre primul vom vorbi ceva mai jos, — este granița care despărțește omul de animal. Cu cât un om își va ține cabinetul de toaletă — ca să nu zicem closetul — cu atât acest om va fi mai departe de viața strămoșilor săi, — animale, cari trăiau în mijlocul eliminațiilor alimentare,

cu atât acel om va fi mai... civilizat.

Aceste considerente sunt aplicabile, nu numai în viața particulară a indivizilor, ci și în cea publică, deci curățenia cabinetelor de toaletă nu se impune numai acasă ci și la cele de pe stradă, la cele publice — și mai cu seamă la acelea, pentru că ele sunt mai vizibile, mai expuse ochilor indiscreți ai streinilor.

La telefon...

Paradoxala apropiere între aceste două elemente, telefon și W. C., se vede și de acolo, că, oamenii când se află în societate la vre-un restaurant sau cafeana, când se depărtează pentru câteva momente, se scuză cu: „Mă ertați, mă duc să dau un telefon!”

Dar trecând peste această sarjare, toată lumea știe că telefonul, în viața trepidantă de azi, este utensilul cel mai indispensabil.

Se știe, că până mai acum câțiva ani, serviciul nostru (Continuarea în pagina III-a.)

„Select“: noul cinematograf al municipiului Timișoara

— O sală de spectacole care va fi menținută și după restaurarea „Capitolului“ —

Timișorenii vor avea din nou un cinematograf în Cetate: Sâmbătă, la orele 4 după masă, se inaugurează sala „Select“, sub hotelul Ferdinand, pe care primăria municipiului Timișoara o pune la dispoziția publicului ca o compensare a pierderii „Capitolului“. Direcțiunea cinematografelor comunale din Timișoara ne a servit următoarele informații în legătură cu cinematograful „Select“:

În sala „Select“ vor fi patru reprezentații pe zi, la orele 4 p. m., 5¹/₂, 7¹/₂, și 9¹/₂, seara. Prima și ultima reprezentație încep exact la orele fixate, iar celelalte două sunt în funcțiune de rulare mai grabnică sau mai pe îndelete a filmelor. Publicul este mult avântat prin faptul că după ultima reprezentație, care se termină în jurul orelor 11 seara, circulația tramvaelor este încă asigurată, în toate direcțiile orașului.

Chiar dacă noul cinematograf „Select“ nu va înlocui în toate sensurile marele cinematograf „Capitol“, municipiul va putea totuși să facă față împrejurărilor și cerințelor publicului, având la dispoziție, pe lângă noua sală „Select“, și sala cinematografului „Apollo“ din Fabric. Cele două săli au un total de 1000 locuri (350 la „Select“ și 650 la „Apollo“), așa că în viitor vor fi mai simple și tranșacțiile cu casele de filme, care și vor găsi și ele mai ușor rentabilitatea dacă filmele lor vor rula în două cinematografe.

Filmele care ar fi fost destinate pentru premiere la „Capitol“, urmează să ruleze, până la restaurarea acestui cinematograf, în sala „Select“. Nu e bine să se creadă însă că, odată „Capitolul“ restaurat, sala „Select“ se va închide. Dimpotrivă, direcțiunea cinematografelor comunale crede că filme mai ușoare, Harry Piel, Stan și Bran, etc., de cali-

tatea celor ce rulează în capitală la cinematografele „Bulevard Palace“, „Corso“, „Vox“, vor da un mare avânt cinematografului „Select“ și după re-deschiderea „Capitolului“. Urmează, deci, ca în viitor municipiul să aiba în Cetate două cinematografe: „Selectul“ pentru filme de genul menționat mai sus, iar „Capitolul“ pentru opere mari romane filmate, drame sociale și drame istorice monumentale.

La noul cinematograf „Select“, prețuri rămân populare, ca întotdeauna la cinematografele municipiului: 25-20 lei. Casieria cinematografului „Select“ e deschisă și înainte de masă, iar rețineri de bilete se pot face și prin telefon 1409.

Până la Crăciun, cinematograful „Select“ este aprovisionat cu filme germane de mare atracție și va rula și marele film american „Uraganul“, cu Marlene Dietrich în rolul principal. „Selectul“ va mai rula apoi monumentul film francez, „Miserabilii“, după romanul lui Victor Hugo.

Cinematograful „Select“ se va inaugura Sâmbătă la orele 4 p. m., cu filmul muzical „Păgânii“, distribuția cuprinzând, în rolul principal, pe Ivan Petrovici.

Prin amabilitatea d-lui Gh. Birăescu, directorul cinematografelor comunale, am avut ocazia să intrăm în sala cinematografului „Select“, care pentru public se va deschide abia peste 48 de ore de la apariția acestor rânduri. E o sală foarte cochetă, cu multă ventilație, cu ieșiri suficiente, prin față și prin dos (mai multe chiar de cât prevede regulamentul sălilor de spectacole), cu un vestiar foarte elegant și cu un bufet despre care se spune că va fi extrem de ieftin și mai bun decât toate bufetele celorlalte cinematografe din oraș.

La revedere la „Select“, de Sâmbătă încolo!

Monografia Bănătuului

Monografia Bănătuului, opera cunoscutului publicist bănățean, d. Ion Lotreanu, este în curs de tipărire și va fi pusă în curând în vânzare.

Fragmente din această interesantă lucrare au văzut lumina tiparului, în mod răzle, prin diverse ziare timișorene. Cercetătorii trecutului bănățean vor găsi în Monografia Bănătuului material util pentru interpretarea trecutului acestei provincii, o oglindă fidelă — cu date asupra raportului numeric al populației și asupra felului de viață — a tuturor comunelor, dela înființarea lor până astăzi.

D. Iuliu Maniu s'a îmbolnăvit din nou

D. Iuliu Maniu se află la Sovata, unde medicii i-au recomandat să și petreacă convalescența. După informațiile pe cari le avem, starea fostului președinte de consiliu s'a agravat, întrucât d-sa a răcit din nou în urma unei preumbări. Medicii i-au prescris să nu părăsească casa și i-a interzis chiar de a se duce până la telefon, unde era chemat de d. Madgearu.

Folosiți bateriile „Galvani“

O mare parte a împrumutului va fi destinată armatei

Sâmbătă consiliul superior al Oștirea va ține o nouă și importantă ședință, sub președinția d-lui general Paul Angelescu, ministrul armatei.

Consiliul se va ocupa, exclusiv, de planul pentru înzestrarea armatei din fondurile realizate prin împrumutul intern.

La ministerul armatei, toate direcțiunile lucrează asiduu la precizarea și de-

finitizarea acestui plan.

Din informațiile ce deținem dela cercurile inițiate aproape întreg împrumutul intern va fi întrebunțat pentru satisfacerea nevoilor armatei. Toate fondurile lichide vor crea un fond al oștirea. Numai fondurile înghețate, realizate din acele subscrieri ce nu pot fi recuperate decât în timp, vor fi întrebunțate pentru celelalte lucrări de interes obștesc.

Arbitrii matchurilor divizionare de Duminică

Divizia A

Juventus - România la Cluj, arb. d. Victor Braida (București).

Unirea-Tricolor - Chinezul la Timișoara, arb. d. Gh. Theil (Sigisoara).

Venus - Gloria la București, arb. d. dr. Teofil Moraru (Oradea).

Ripensia - CAO la Oradea, arb. d. Seliceanu (Cluj).

Universitatea - AMEFA la Arad, arb. d. Tică Iliescu (București).

Divizia Națională B Seria II

Vulturii - ILSA, la Timișoara, arb. d. Bozgan (Arad).

CAA - RGMT la Arad, arb. d. Sebeșan (Simeria).

Cu cine mai au de jucat?

Ripensia cu Gloria la Timișoara; cu Universitatea la Cluj; cu CFR la Timișoara.

Crișana cu CAO la Oradea, cu AMEFA la Arad, cu Chinezul nefixat.

Chinezul cu Juventus la București, cu Crișana nefixat, cu România la Cluj.

România cu Venus la București, cu CAO la Oradea, cu Chinezul la Timișoara, cu AMEFA la Arad.

Gloria cu Ripensia la Timișoara, cu Juventus la Arad.

CFR cu AMEFA la Arad, cu Ripensia la Timișoara, cu Unirea Tricolor la București.

Universitatea cu Ripensia la Cluj, cu Venus la Cluj, cu Unirea-Tricolor la Cluj, cu Juventus nefixat.

CAO cu Crișana la Oradea,

cu România la Oradea, cu Venus la București.

Unirea-Tricolor cu CFR la București, cu Universitatea la Cluj.

Venus cu România la București, cu Universitatea la Cluj, cu CAO la București.

Juventus cu Chinezul la București, cu Universitatea nefixate, cu Gloria la Arad.

AMEFA cu CFR la Arad, cu Crișana la Arad, cu România nefixat.

Campionatele regionale de box amator

Sâmbătă, 9 Noembrie, încep la Timișoara, — în sala cinematografului „Lira CFR“ — campionatele regionale de box amator, pe anul 1935. Ele sunt organizate sub auspiciile federației Române de box și pe baza regulamentului FSSR.

La aceste campionate vor lua parte cluburile: Jiul (Petroșani), UDR (Reșița), ILSA, CFR, RGMT și Kadima din Timișoara.

Semifinalele vor avea loc la 15 Noembrie, în aceeași sală, iar finalele la o dată ce se va anunța ulterior.

Off-side

ECOURI SPORTIVE

Cercul Spakow și-a terminat turnul din țară. Nu credem însă că federația de box va omologa rezultatele obținute de grupul Spakow, avându-se în vedere neseriozitatea lui.

C.C.N. a decis ca începând dela 18 Noembrie partidele divizionare să înceapă la ora 14 și 30.

Pretinsul fals dela Consiliul de război

Ancheta disciplinară orânduită de consiliul ordinului avocaților primului barou al țării în afacerea delatunilor și pretinselor falsuri de cari s'a vorbit în afacerea Selezki, a continuat și ieri toată după amiaza.

D. consilier delegat Dim. Pascu a audiat în prim rând pe d. colonel Pomponiu, fost prim comisar regal al consiliului de război al corpului II armată.

Te-Deumul de azi

Fiind ziua onomastică a Marelui Voevod Mihail de Alba-Iulia, la sfârșitul liturghiei de azi, la catedrala ort. rom. din loc, s'a oficiat un Te-Deum, de către I. P. C. Sa părintele arhimandrit dr. I. Suciuc înconjurat de un sobor de preoți.

Părintele F. Codreanu, a ținut cu această ocaziune o predică bine simțită, dorind Marelui Voevod, ca viața Sa să fie în paza Sfinților Arhangheli, împărțându-se de fapte vrednice, conform simbolurilor pe cari le au în mână acești sfinți.

După terminarea Te-Deumului, d. general Danciu a adresat frumoase cuvinte companiei care a dat onorul.

În numeroasa asistență am remarcat prezența: P. S. Sale Episcopului Grigore, a d-lui subprefect dr. I. Ciuca, a d-lui prof. Constantinescu vice-primarul municipiului, a d-lui prof. Ascaniu Crișan etc.

D-sa și-a menținut în totul depozitiile făcute în fața comisiunii parlamentare de anchetă (în afacerea Skoda), depozitiile aflate la dosar.

Și a precizat că nu înțelege nici să adauge, nici să retrăteze ceva la ceea ce a spus și din cecece a spus...

A fost audiat apoi, ore întregi, fostul grefier al Consiliului de război, plutonierul Ilie.

Acesta a produs știutele declarații și a ținut să declare că pentru fapta sa i s'a aplicat o pedeapsă disciplinară de 50 de zile de arest.

Cercetările continuă.

Revistele:

A apărut No. 21, anul II, din revista bilunară „Libertatea“ economică, politică, socială, culturală, cu următorul sumar:

George Strat, Răspunsul dlui D. Drăghicescu sau despre „Pseudo-liberalismul“ român; Eugen Goga, Problema minorităților; E. A. Poulopol, A doua moarte a lui Montesquieu; St. Antim, Semne mari; C. Gane, Acum o sută de ani; Cronica politică, internă și externă.

Note, comentarii, observațiuni, precisiuni, planul de aliniere al orașului București, blockhausuri, problema asigurărilor, controlul prețurilor produselor industriale, aurul și devizele, recenzii, bibliografii.

Un număr de 20 pagini, 10 lei la toți chioșcarii și librării, Birourile I, București, Calea Victoriei 63.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Mandalay Kay Francis, Ricardo Cortez, Warner Oland

Reprezentațiile a orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi!

De ași fi liber!

Irene Dunne, Clive Brook, Nils Aster

Reprezentațiile la orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Taxele de intrare: Lei 8, 10, 15 și 20, inclusiv timbrul aviației.

CORSO

Premieră!

Programul de azi:

La orele 3, 5, 7¹/₂, 9¹/₂,

TARZAN și tovarășul său

Johnny Weissmüller, Mauren O'Sullivan

De azi vindem bilete pentru toată săptămâna.

În toate orașele a fost aglomerațiune și poliția a stat la casă.

Vă rugăm a lua biletele din vreme la fiecare reprezentație.

În fiecare zi ținem reprezentații și la orele 3!

Evlii au reduceri!

Pe cărți de Consum dăm și în rate bilete oricui.

URANIA

Programul de azi:

La orele 3 cu prețuri reduse!
la orele 5, 7¹/₂, și 9¹/₂.

Cel mai splendid film

URANIA

Programul de azi:

La orele 3 cu prețuri reduse!
la orele 5, 7¹/₂, și 9¹/₂.

Cel mai splendid film

Broadway

prin gaura cheii

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE și ABONÂND PE AMICII VOȘTRI.

In țara lui Morgan...

(Urmare din pag. 1-a)

telefonic, a fost sub administrația statului și a servit cum servesc toate întreprinderile statului: prost și scump. Ne-mai îndeplinindu-și nici pe departe rolul său, serviciul telefonic a fost concesionat societății Morgan, care trebuia să înlocuiască toate firele și toate centralele vechi, înlocuindu-le cu fire noi și centrale automate.

S'a început cu Capitala, au organizat-o reorganizat-o, până ce bietii bucureșteni au început să se plictisească. Dar au trecut toate s'au uitat toate în ziua când centrala automată a fost pusă în funcțiune.

În provincie, refacerea rețelei telefonice n'a mers și nu merge nici măcar în timpul de melc, în care s'a făcut în Capitală. Câteva orașe și gata. În schimb reclama sistematică, în stil american, ne-a împuiat capul cu promisiuni, cari de cari mai abra-cadabrante.

Realizări

Legături perfecte cu străinătatea, dar de aici dela noi din Arad, îți trebuie o oră de așteptare ca să vorbești cu Nădlacul, care este la o distanță mai mică de 60 kilometri.

Este o lege cunoscută în economia politică și verificată de atâtea ori pe teren, că utilitatea unui lucru crește în raport direct proporțional cu perfecționarea ce i se aduce, iar costul acelui lucru scade, în același raport. La societatea de telefoane legea aceasta nu este în cinste, pentru că tarifele n'au fost reduse, din contră au fost ridicate, fiind nevoie de o viguroasă campanie de presă, pentru ca tarifele societății Morgan să fie minimal reduse. Astfel că provincia — unde se aplică aceleași tarife — este în același stare ca și'n timpul

când telefonul era la stat: serviciu scump și prost.

Ceva ce nu este

In asurzitoarele reclame ale societății de telefoane cari ne amănesc periodic se spune, că dela orice oficiu telefonic din țară, se poate vorbi cu ori care alt oficiu telefonic din țară și din străinătate, chiar dacă nu ști numărul, pentru că la toate oficiile se găsește cărți de telefoane, din care se pot afla.

Cineva ne povestea — și apoi am verificat și noi cele spuse, constatând că sunt perfect adevărate — că la oficiul telefonic din Arad, nu sunt cărți de telefoane nici măcar pentru orașele mai importante din țară, necum pentru toate localitățile țării.

Ne-am dus, după informația de care aminteam mai sus la centrala telefonică din Arad, și-am cerut cartea de telefon pentru Cernăuți. Mi s'a spus, cu o voce jenată, că nu au carte de telefon pentru Bucovina. Am întrebat de ce nu au, și mi s'a răspuns că n'au primit dela București. Poftim deci de vorbește la telefon cu Cernăuții!

Să revenim...

Privind deci cu atenție, —

prin prisma celor două elemente, closetele și telefoanele — civilizația noastră, trebuie să constatăm, că este numai spoială, este numai de suprafață. Și e locul să ne întrebăm cari sunt cauzele determinabile ale acestei stări?

Răspunsul nu este greu de dat și studiind istoria noastră modernă, atât cea politică, cât și cea socială, răspunsul nici nu pare așa de greu. Totul este bazat pe imitație și această imitație nu s'a făcut, adaptându-se spiritului nostru specific românesc și de țară „eminamente agricolă, ci s'a luat cu japea dintr-o parte și s'a aruncat la noi fără nici o modificare. Sub semnul acesta, al imitației și superficialității, au crescut generațiile de oameni cari au condus această țară dela 1848 încoace. Nu le putem pretinde acestora, ca să facă eforturi pentru a-și schimba mentalitatea. Sarcina aceasta rămâne pentru noi, pentru cei tineri, cari avem datoria ca exemple pe cari le luăm dela streini — dacă nu am fi în stare să creiem ceva nou — aplicându-le să le adaptăm necesităților sufletului românesc.

Radu Baltag

Kun Béla trăește în Cehoslovacia?

În ultimul timp poliția austriacă a fost informată că, Kun Bela, fostul dictator comunist al Ungariei, a părăsit Rusia Sovietică și că trăiește undeva în Europa Centrală.

În legătură cu aceasta, poliția austriacă a reușit să pună mâna pe o broșură comunistă care deschide un viu atac împotriva social-democraților cehoslovaci și austriaci.

Făcându-se îndelungate cercetări, s'a putut stabili, că broșura aparține într'adevăr lui Béla Kun, care nu numai că a părăsit Rusia Sovietică, dar, din Cehoslovacia, unde locuiește, a jucat un rol foarte important în ultimele mișcări revoluționare din Austria.

Cetiți „ECOUL”

In jurul răspunderii atentatului dela Marsilia

— Presa maghiară protestează —

Budapesta. — După o îndelungată rezervă, presa maghiară a pornit azi un violent atac împotriva informațiilor publicate în ziarele diu străinătate despre amestecul ungar în atentatul dela Marsilia.

Protestul ziarelor se îndreaptă mai ales împotriva campaniei dusă de presa jugoslavă în frunte cu „Vreme”.

„Magyarság” notează că presa ungară a păstrat până acum o atitudine rezervată, dar nu mai poate tolera „o campanie defăimătoare”, care pune în primejdie pacea europeană.

Ziarul oficial „Függetlenség” scrie că opinia publică ungară va găsi mijlocul de a obține satisfacție și de a infiera în ochii întregii opinii publice europene procedurile ce pun în primejdie pacea. În același fel ia atitudine oficiul Pester Lloyd.

Pe de altă parte d. Tibor Eckhardt, delegatul Ungariei la Societatea Națiunilor, a convocat pe reprezentanții presei streine pentru a le ține o conferință despre „situația europeană după atentatul dela Marsilia”

D. Eckhardt a declarat că atentatul este o crimă politică internă, că hotărârea asasinării Regelui Alexandru a fost luată în Belgia, iar atentatul pregătit în Elveția, a fost finanțat de un grup de refugiați croați în America.

D. Eckhardt a repetat apoi cunoscutele susțineri că lagărul croat dela Janka Pusztă a fost desființat în primăvara acestui an și că de altfel dreptul de azil pentru refugiații politici este legitim.

Făcând aluzie la încercările de apropiere franco-italiană și italo-jugoslavă, d. Eckhardt și-a exprimat încrederea că Italia nu va părăsi niciodată Ungaria.

Jurământul teroriștilor

„Paris Soir” continuă publicarea interesantei anchete a colaboratorului său Reber în legătură cu activitatea teroriștilor croați din Ungaria.

În ultimul reportaj ziaristul francez descrie printre altele, modul cum prestau teroriștii jurământul, care era luat în cele mai multe cazuri de Percec și un ofițer ungar.

Formula jurământului era următoarea:

„Jur în numele lui Dumnezeu și a tot ce'mi este scump să rămân credincios principiilor „Ustasei”, să îndeplinesc toate ordinele primite și să nu vorbesc niciodată despre cele ce voiu vedea și auzi”.

După depunerea jurământului Percec spunea recruților că sunt supuși de aci înainte unui regim militar și că șefii dispun de viața lor.

Anchetarea teroriștilor arestați în Bulgaria

Poliția din Sofia a început o anchetă spre a stabili dacă organizația revoluționară macedoneană a luat parte directă la atentatul dela Marsilia.

Cei doi teroriști Draganoff și Nastef, cari sunt arestați, au fost interogați dacă au avut legături cu tabăra croată dela Janka Pusztă și dacă au știut despre atentatul pregătit împotriva regelui Alexandru.

Se cercetează în același timp cu ce fel de pașaport a plecat Gheorghieff în Ungaria și dacă este adevărat că organizația revoluționară macedoneană a condamnat la moarte pe toți membrii guvernului bulgar.

Cei doi teroriști arestați vor fi dați în judecata tribunalelor civil și militar pentru diverse omoruri comise în Macedonia.

Din examinarea arhivei organizației revoluționare macedonene reiese că aceasta avea în serviciul ei pe numeroși funcționari superiori cari au funcționat în guvernele trecute. S'a stabilit între altele că organizația teroriză pe foarte mulți bancheri, industriași și comercianți. În special pe evrei, cari îi puneau la dispoziție însemnate sume de bani ca să nu fie omorâți. Organizația avea un serviciu de informații care se interesa în amănunt despre diversele tranzacțiuni ale victimelor ei.

S'a mai stabilit că nu există nici o deosebire între organizația legală macedoneană și organizația ilegală. Așa zisul „Comitet național macedonean” era cu totul sub influența organizației teroriște a lui Ivanciu Mihailoff.

Cum se face simplificarea aparatului administrativ

O consfătuire ministerială s'a ținut aseară la președinția consiliului, la care a participat toți miniștrii precum și d-nii D. Iuca și Mititza Constantinescu, subsecretar de stat, precum și d. C. Dimitriu, președintele comisiei care a elaborat proiectul de simplificare a aparatului administrativ.

Consfătuirea a început la orele șapte și a durat până la orele nouă și jumătate. Președintele consiliului, care a fost la Sinaia a sosit la orele 8 în Capitală, venind direct la președinția consiliului unde a participat la consfătuire.

Cum se va face simplificarea

D. C. Dimitriu și Valer Pop în urma însărcinării dată de președintele consiliului au prezentat un proiect de decret pentru simplificarea aparatului administrativ, conținând lista serviciilor cu același scop, cari sunt în diferite ministere și o nouă salarizare a funcționarilor administrativi.

Prin noul proiect se desfiin-

tează posturile de directori generali, vor rămâne numai următoarele categorii de funcționari: ministru, subsecretar de stat, secretar general, director clasa 1, 2, șefi de serviciu clasa 1 și 2 și impiegați clasa 1 și 2 și impiegat auxiliar.

Unificarea salariilor

Intrucât salariile dela un departament la altul diferă noul decret pune capăt acestei stări de lucruri. Asemenea în baza acestei măsuri când un funcționar din corpul tehnic i se încredințează o funcțiune administrativă, va primi salariul slujbei pe care o ocupă și nu acela al gradului cu care este încadrat în corpul tehnic respectiv.

Discuțiunile au fost foarte animate, o nouă consfătuire va avea loc, cu care prilej fiecare ministru va veni cu observațiile sale. Se va da forma definitivă acestui decret.

Guvernul dorește ca începând de Luni, decretul să intre în vigoare și să fie aplicat.

S'a stabilit ca d-nii Valer Pop, ministrul minorităților împreună cu d. C. Dimitriu să lucreze, apoi, la fiecare departament pentru punerea în aplicare pe teren a decretului de simplificare a aparatului administrativ.

Sedința comisiei dela industrie

Eri dimineața s'a întrunit la ministerul de industrie și comerț, comisiunea alcătuită pentru cercetarea întâmpinărilor făcute de funcționarii revizuibili ai acestui departament.

Comisiunea s'a ocupat de temeinicia fiecărei întâmpinări în parte trăgând unele concluziuni.

Se pare că s'a ajuns, însăfârșit la convingerea că, în ce privește revizuirea unor categorii de funcționari dela industrie, decretul este inaplicabil, chestiunea va fi supusă primului consiliu de miniștri care va lua o hotărâre definitivă pe calea unui decret interpretativ.

Teatrul Banatului Timișoara

9 Noembrie 1934

Teatrul Comunal Arad

10 Noembrie 1934

orele 9 seara

TEATRUL REGINA MARIA BUCUREȘTI

BURASOŃON

COMEDIE

In rolurile principale:

MARIA SANDU, d-nii V. MAXIMILIAN și IONEL ȚĂRANU

BILETE LA DIECEZANA

Sedința cercului cultural No. 1 și sărbătorirea noului revizor școlar de Arad

La Șc. prim. No. 1 din loc, s'a ținut prima sedință a cercului cultural No. 1 din Arad, din anul acesta.

Președintele cercului, d. N. Cristea deschide sedința în prezența d. L. Igrășanu revizor al jud. Arad.

După ce salută pe d. revizor și membrii corp. did. prezenți, d. Cristea vorbește despre „apa formelor” sau politicianismul „vânătorilor după situații”, care „sgură trebuie scormonită” și în locul ei membrii corpului did. să dea ajutor, prin educarea noilor generații, să brodeze pânza crezului național, limpede și curat, pentru fericirea neamului și României Mari.

Pe urmă d. Cristea relevă câteva rapsodii, cu un patetic mișcător, din viața de colegi, l d-lui revizor Igrășanu, urându-i viață lungă și aciaș dragoste de muncă, de care a dat dovadă până în prezent și care fapt l-a ridicat la rangul ce l-a primit

D. revizor L. Igrășanu, multumește d-lui Cristea pentru cuvintele adresate și declară că a ținut de datorie să se prezinte în mijlocul învățătorilor, de cari a fost întodeauna legat sufletește și nedespărțit. Deasemenea spune că dorește să stârpească agitațiile pe chestia regionalismului, care trebuie să piară căci: „una și una s'au fim, frați devotați cu toții.

Pentru minoritari a avut un singur cuvânt, cât timp vor fi „alătura de noi — a spus d. revizor, — vor fi lipiți de sufletul nostru, mai departe îi privește”. Incheie salutând pe învățători, cărora le spune, că nu înțelege să-i trateze dela distanță „că nu sunt mai mult decât voi”, spune modestul dar înțelegătorul revizor.

Se întocmește pe urmă programul de activitate pe anul întreg. Cercul cul. No. 1 cuprinde 17 școli. Itinerarul

este:
Decembrie cerc. cult. la șc. rom. cat. de băieți.
 Subiect de tratat: a) Cu ce a contribuit școala rom. din Ardeal la unirea dela 1918. b) Educația națională în poeziile lui Goga. c) Lecție practică din Istorie.

Ianuarie cerc. cult. la șc. No. 8.
 Subiecte: a) Legea școlară a lui Cuza în lumina ei de azi. b) Soc. „Junimea” și repercursiunea ei asupra limbii române.

Februarie la șc. No. 1.
 Subiecte: a) Revol. lui Horia. b) Sentimentul național în poeziile lui M. Rădulescu.

Martie la șc. No. 4.
 Subiecte: a) Nașterea cult. la gurile Dunării. 2) Vremea de azi își are școala ei?

Mai la șc. rom. cat.
 Subiecte: a) Regele Carol II și cultura rom. b) Eminescu ca pedagog.

Iunie la șc. israelită.
 Subiecte: a) Personalitatea lui Ștefan cel Mare din drama „Apus de soare” (B. D.). b) Examenul ce este și ce trebuie să fie.

Unii dintre m. c. did. au susținut să se țină (desvolte) numai un singur subiect, ca să fie tratat cât mai perfect, susținând astfel impecabilitatea discuției cercurilor etc. Susținere tenace a genului feminin. Dar nu s'a ținut seamă de ea din motive justificate în parte.

Totuși ca să se împace opiniile, se putea, ca al doilea subiect să fie o recenzie a vre-unei cărți, căci în felul acesta, se reda părerea unuia asupra acelei cărți, opinie proprie rezumată și la care nu mai are loc discuție, deci nu se lungeste timpul, ca în cazul conferințelor cari se discută, se completează etc.

La urmă m. c. d. au pornit la parastasul oficial pt. slăvirea onomasticei Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia.

rep.

Bulgaria e ca și intrată în Blocul Balcanic

Sofia. — După dejunul oferit de Legația română, d. Titulescu, însoțit de ministrul de externe bulgar Batoloff și de numeroase personalități, a vizitat localitatea Boianauca, o mănăstire din secolul XIII-lea și defileul Vladia.

Revenit la Sofia, d. Titulescu a vizitat biserica română și institutul român, iar la orele 7 seara a primit la Legație pe miniștrii Greciei și Poloniei, precum și pe însărcinatul de afaceri al Jugoslaviei.

Intreținându-se apoi cu ziaristii, d-sa a declarat că dorește ca raporturile româno-bulgare să se transforme într-o amicitie politică în vederea orgainzării păcii.

Sunt convins că Bulgaria trebuie să fie tratată cu aceeași amicitie ca și când ea ar fi semnat actul de constituire a Blocului Balcanic.

D. Titulescu s'a declarat mulțumit de întrevederile avute în legătură cu această problemă cu primul ministru și ministrul de externe bulgar.

Aplicarea legii de revizuire în Ardeal

Am arătat, încă dela publicarea principiilor ce stau la baza decretului de revizuire a funcționarilor și de simplificare a aparatului de stat că aplicarea lor, în afară de desorganizarea serviciilor, crează o situație ce poate fi caracterizată ca un adevărat pericol național.

Ne-am referit atunci la stările de lucruri din noule provincii și mai ales din Ar-

deal.

De pe urma aplicării acestor decrete, în Ardeal nu vor rămâne în toate instituțiile de stat decât cel mult zece la sută români, restul revenind minoritarilor și, mai ales unguirilor, cari vor rămâne, astfel, conducătorii de fapt al organului statului în acea provincie.

Va fi înțeles acest lucru de guvern?

Prefectul dr. Dim. Nistor a articulat în sfârșit un răspuns

— A vorbit însă prost, — pentru că a vorbit prin pana analfabetă a gangsterului Rabinovici —

„Urina Română”, organul de reclamă personală al prefectului de Timiș-Torontal (și al d-nei prefect, „cu sufletul de heruvim” și cu „inima de aur”), încearcă în sfârșit să-l disculpe pe Mitru Răspopitu pentru negliobia de care a dat dovadă când a recomandat numirea în comisia interimară a Camerei de muncă, a bastardului analfabet și condamnat Rabinovici.

Cum se apără, prin „Urina Română”, clepăuzul din capul județului Timiș-Torontal?

Prost, cât se poate de prost, mai cu seamă că n'a avut nici măcar elementarul curaj să iasă personal în arenă, printr'un comunicat care s'ar fi impus în chestiunea scandalooasei numiri dela Camera de muncă, ci l-a mbrâncit înainte din nou pe ocrotitul său, pe bastardul analfabet și condamnat al trădătorului Burdea Szilárd.

În loc să ne răspundă de ce nu respectă hotărârea organizației guvernamentale, care i-a impus să revoace de urgență numirea nesocotită dela Camera de muncă, prefectul năuc, l-a pus pe ocrotitul său să ne 'njure în legătură cu certificatul de condamnare al gangsterului Rabinovici, publicat de noi în facsimil, când am inaugurat campania de demascare a rușinoasei tovarășii Rabinovici-dr. Nistor.

Prin pana analfabetă a gangsterului, prefectul dr. Dim. Nistor anunță enormitatea că s'a dispus... **retrage-rea(!)** certificatului ce ni s'a eliberat asupra condamnatului bastardului Rabinovici.

Ce prostie! Ce enormă prostie!

Ca să se retragă un certificat, publicat deja în mii de exemplare, ar trebui să se retragă mai întâi... sentința de condamnare. Și asta — ce să-ți facem, d-le prefect — nu se mai poate retrage: e definitivă, a fost confirmată de Inalta Curte de Casație și Justiție.

A discuta mai amănunțit prostia aceasta, e de prisos. Vrem să mai remarcăm doar, că „Urina Română”, organul de reclamă personală al clepăuzului dela județ, amestecă cu insolență și numele d-lui consilier și inspector judecătoresc Tigoianu în această prostie. La acest punct, prostia a fost dublată și de tupeu, ca să se caracterizeze și mai bine mijloacele de luptă ale deșchiatei dualități Rabinovici-dr. Nistor.

Cât despre insultele personale, pe care prefectul dr. Dim. Nistor a crezut că le poate aduce, prin pana condamnatului Rabinovici, șefului nostru redactor, d. George Luca, — pe astea le respingem cu piciorul.

Va fi alungat gangsterul?

Din mai multe părți ni s'a spus că — în sfârșit! — gangsterul Rabinovici va fi alungat dela Camera de muncă. Unii pretind chiar a ști că s'au făcut demersuri în acest sens, la ministerul muncii.

Cum asemenea versiuni circulă mai demult în Timi-

șoara, fără ca ele să fi fost confirmate de revocarea pe care toată lumea o așteaptă, am găsit nimerit să ne adresăm Camerei de muncă pentru informațiuni. Evident că nu ne-am adresat lui terchea-berchea, ci cuiva în măsură a ne spune alb sau negru asupra situației din acest moment. Deci: cul ar ști să ne spună dacă în adevăr s'a făcut sau nu vreun demers pentru revocarea gangsterului. Și am primit acest răspuns:

— Noi nu știm nimica. Noi nici n'am recomandat această numire rușinoasă, nici nu putem interveni

pentru revocarea și. S'o revoace cel ce-a făcut-o...

Aluzia e străvezie. Cel interogată de noi era obligat să fie „discret”, dar pentru că trebuia să ne des un răspuns, de vreme ce i am cerut informațiuni, ni-l-a dat... *cifrat*. Descifrat, el ar suna astfel: Prefectul l-a numit, prefectul să-l revoace. Noi nu știm. Noi nu ne-amestecăm.

Într'o asemenea situație, mai domol cu diversivunile de proastă calitate, din „Urina Română”, d-le prefect dr. Nistor.

Mai întâi revocarea!
 Până la revocare, rușinea rămâne întreagă asupra capului d-tale.

Rendez-vous

Astăzi, Joi seara, se serbează deschiderea cafenelei „Palace”. După cele ce am văzut eri, această cafenea nu suferă rivalitatea nici unui local similar. Pe lângă stilul aranjamentului din interiorul localului, conducerea cafenelei s'a îngrijit, ca pentru

buna și plăcuta distracție a publicului, de o muzică excelentă. Publicul arădan, iubitor de distracții plăcute și estine, va aprecia desigur la justa ei valoare, noua cafenea „Palace”.

Va fi locul de rendez-vous a publicului select din Arad.

O intervenție a trupelor franceze în Sarre?

Bruxelles. — Ziarul „Metropole” din Anvers publică un articol al ziarului englez „Augur” în care acesta declară că eventuala intervenție a trupelor franceze în Sarre a fost luată după ce s'a cerut avizul Londrei.

Ziaristul precizează că „Franța s'a opus ideii de a interveni singură în zona plebiscitului în caz de turburări, nevoind să se expună acuzației inevitabile a Berlinului că ar vrea să anexeze cu sila teritoriul german.

Iar ziarele berlineze reproduc fără comentarii întrevedererea de ieri dintre d-nii Laval, ministrul de externe al Franței și Roland Koester, ambasadorul Germaniei la Paris.

Pe de altă parte, ziarul „Berliner Boersen Zeitung” revenind asupra declarațiilor lui sir John Simon făcute în Camera Comunelor asu-

pra eventualei intervenții a trupelor franceze în regiunea Sarre caută să demonstreze că declarațiile lui sir John Simon nu sunt compatibile cu dispozițiile pactului dela Locarno.

„După părerea lui sir John Simon, scrie ziarul, d. Knox, președintele comisiei guvernamentale din Sarre are dreptul incontestabil ca în cazul unor turburări interne să ceară ca trupele aliate din apropierea frontierei Sarre să intervină la nevoie”.

Ziarul acuză „Anglia oficială” că-și pregătește terenul ca în momente critice să poată cântări cu două măsuri diferite obligațiunile care decurg pentru ea din pactul dela Locarno.

Germania cere ca Anglia să țină Franța departe de teritoriul Sarre în timpul plebiscitului, fiindcă ea este direct interesată.

Funcționarii concediați se adresează contenciosului

Ministerul de industrie și comerț făcând aplicațiunea celor două decrete pentru simplificarea aparatului de stat hotărâse punerea în disponibilitate a 256 funcționari din minister considerați ca ilegal numiți.

Funcționarii concediați — în mare majoritate ingineri specialiști — s'au adresat contenciosului ministerului care la rândul său a cerut avizul Contenciosului superior al Statului depe lângă ministerul de Justiție.

Contenciosul superior a dat Marți un aviz prin care se arată că inginerilor din corpul tehnic nu li se aplică art. 37 și 38 din decret privitoare la numiri și avansări.

În urma acestui aviz e pro-

babil ca un număr de 40 funcționari-ingineri să fie reprimiți în serviciu.

Laval primministru!

In cercurile politice franceze se crede că, după demisia guvernului Doumergue care se va produce astăzi, încredințarea formării noului cabinet ministerial o va primi d. Laval. Se crede că d. Laval își va înainta încă azi lista formată cam în felul următor: D. Laval prim-ministru și ministru de externe, Germain Martin justiție, Herriot la instrucția publică, Flandin la finanțe, Marchandea la comunicații, colonelul Fabry la război, Pietri la marina militară.